

A MAGYAR
TUDOMÁNY
ÜNNEPE

Katasztrófák Csökkentésének
Világnapja

Nemzetközi tudományos konferencia
2023. november 30.

A globális éghajlatváltozás hatásai az erdőtüzekre

DR. BODNÁR LÁSZLÓ TŰ. SZDS.

DR. TEKNŐS LÁSZLÓ TŰ. ÖRGY.

MTA

MAGYAR
TUDOMÁNYOS
AKADÉMIA

Bemutatkozás

Dr. Bodnár László t. szds. PhD.,
tanársegéd

Scan me!

Dr. Teknős László t. őrgy. PhD.,
adjunktus

bodnar.laszlo@uni-nke.hu

teknos.laszlo@uni-nke.hu

Természeti katasztrófákról általánosságban

természeti	
geofizikai	• földrengés • kő- és sziklaomlás • vulkáni aktivitás
meteorológiai	• extrém hőmérséklet • köd • vihar
hidrológiai	• árvíz • földesuszamlás • parti hullámozás
éghajlati	• aszály • gleccsertó kitorése által okozott áradás • erdőtüz
biológiai	• járvány • rovarfertőzés • állatbaleset
Bolygón kívüli	• űrvihar • becsapódás

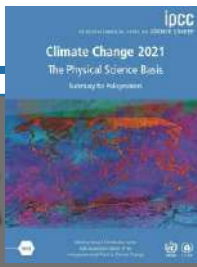
Az IFRC szerint a katasztrófa hirtelen bekövetkező szerencsétlen esemény, amely jelentős mértékben bomlasztja egy társadalom működését, károsítja az anyagi javakat, környezeti jellegű és gazdasági veszteségeket okoz, zavart gerjeszt a lakosság életfeltételeiben (egzisztenciájában) (WHO), amit az érintett terület, saját erőforrásainak felhasználásával nem tud felszámolni. (UNISDR)

A téma aktualitása

IPCC 2022. évi AR6 jelentés

- vörös riasztás az emberiségnek...
- Éghajlati átbillenési pontok
- M.O.: nő a villámárvizek, aszálykárok, erdőtüzek száma – extrém csap.tevék. nagyfokú megbízhatóság

Kihívások

Klímaszcenáriók

- XXI. sz végére 1,1–6,4 °C közötti hőmérséklet-emelkedés
- 0,5%-os hőmérséklet emelkedés ->több mint 50 % - kal növelheti a vegetációtüzek kialakulásának gyakoriságát
- 4 °C-os átlaghőmérséklet esetén ez 200 – 300% -al is nőhet

Kihívások

WORLD
ECONOMIC
FORUM

VAHAVA-
projekt

Alföld I.

Alföld II.

Számokban az erdőtüzek

Globális statisztika
Európai statisztika
Hazai statisztika

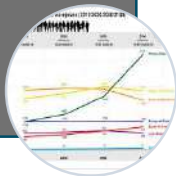
Számokban a nemzetközi erdőtüzek

Globális

Nő vagy csökken?

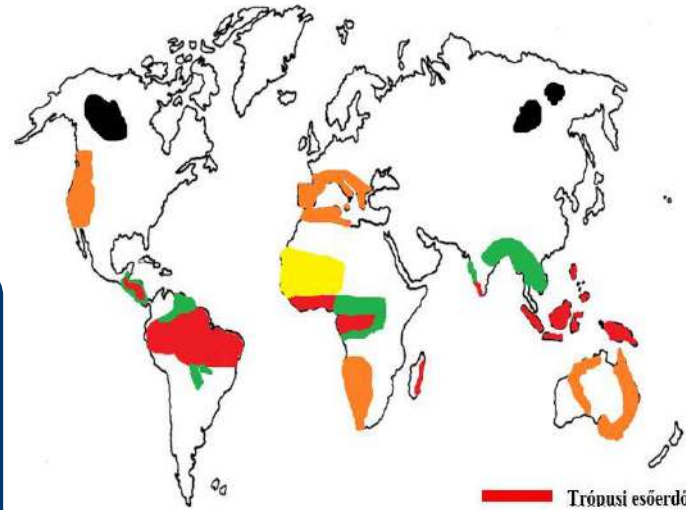
- Népeségrobbanás
- Globális éghajlatváltozás
  - Erdőtűzveszély regionális kiterjedése

Nő

- Népeségrobbanás
  - Erdőpusztítás
  - Nagyobb élettér kialakítása

Csökken

- Trópusi esőerdő tüzregsím
- Szubtrópusi szavanna tüzregsím
- Mediterrán tüzregsím
- Szubtrópusi lombhullató tüzregsím
- Tülevelű erdők tüzregsímje

Számokban az európai erdőtüzek

Európa

2022-es jellemzők

2. legtöbb leégett terület

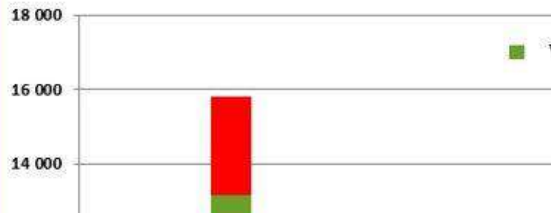
Rekordok

Áldozatok száma csökkent

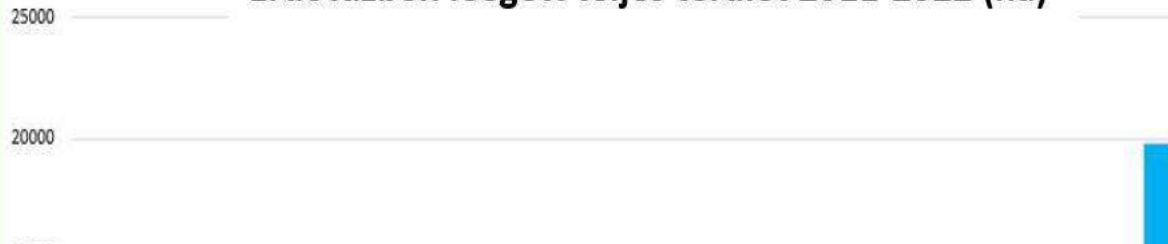
Country	Number of fires			Burnt area (ha)		
	2022	2012-21 average	2022 as % of average	2022	2012-21 average	2022 as % of average
Algeria	1607	2891	56	27685	40832	68
Austria	217	212	102	550	62	887
Bulgaria	516	470	110	8126	4766	171
Croatia	245	184	133	24226	12639	192
Cyprus	89	103	87	685	2011	34
Czechia	2473	1428	173	1715	382	448
Estonia	26	75	35	20	112	18
Finland	1129	1246	91	267	564	47
France	22796	4368	522	70301	13710	513
Germany	2397	889	270	3058	737	415
Greece	962	910	106	18807	32181	58
Hungary	2731	1245	219	20947	4392	477
Italy	6529	5199	126	71694	72815	98
Latvia	369	616	60	217	673	32
Lebanon	22	137	16	79	1265	6
Lithuania	81	148	55	53	74	71
Morocco	499	446	112	22762	2914	781
Netherlands	916	551	166	220	442	50
North Macedonia	50	163	31	199	3355	6
Norway	1275	325	393	2455	1080	227
Poland	6999	6895	102	2853	3478	82
Portugal	10390	15553	67	110097	125831	87
Romania	1021	347	294	13153	2316	568
Serbia	66	113	58	1053	3645	29
Slovakia	297	223	133	1210	431	280
Slovenia	217	88	247	4059	254	1599
Spain	10507	10616	99	267947	94249	284
Sweden	5189	4795	108	912	4720	19
Switzerland	115	95	122	322	89	364
Türkiye	2160	2715	80	12799	22685	56
Ukraine ⁹	1098	1539	71	18100	10675	170

Számokban a hazai erdőtüzek

Szabadterület

Erdőtűzben leégett teljes terület 2011-2022 (ha)

Szabadterületi tüzek száma hetente (2011-2022)

Erdőtüzek kihívásai

- Leégett területek kárértéke
- Erdő-és mezőgazdasági területek tüzei
- Biodiverzitás
- Környezetszennyezés
- Tűzoltás (vízellátás)

**Ismert
kihívások**

- Erdőhöz közeli lakott területek kialakulása (WUI-EKLA)
- Lakosságvédelmi intézkedések

**Új
kihívások**

Kell-e ezzel foglalkozni Magyarországon?

2022 erdőtüz Magyarország

Hírek Képek Videók Térkép Összehasonlító webhelyek Könyvek Pénzügyek

Nagyjából 59 500 találat (0,32 másodperc)

Telex
<https://telex.hu> > Belföld

Magyarország egyre inkább az erdőtüzek országává válik

Magyarország egyre inkább az erdőtüzek országává válik - nagyjából 100 hektáryi területen égett a fenyőerdő Miskolc közelében a Bükkben (ezt ...

Economx.hu
<https://www.economx.hu> > magyar-gazdasag > osszes...

Tizennégy év összes erdőtüze lángolt fel tavaly - Economx

2023. jan. 27. — Magyarországon 2022-ben 44 alkalommal volt jelentősebb erdőtüz: a fő felelős egyértelműen az aszály, és a jövőre nézve semmi jóra nem ...

Euronews
<https://hu.euronews.com> > ... > Világ > Magyarország

Megugrott az erdőtüzek száma Magyarországon

2022. júl. 28. — A megszokottnál sokkal jobb szabaderi tüzet okoz a hőség és a rendkívül szárazság Magyarországon. A leégett terület nagysága már az 50 ezer ...

nak.hu
<https://www.nak.hu> > erdogazdalkodes > 106552-mag...

Magyarországon is egyre gyakoribbá válhatnak az erdőtüzek

2023. nov. 19. — A száraz növényzet és talaj, valamint a forró, csapadékmentes és szeles időjárási helyzet is kedvez az egyre gyakoribb vegetációtüzeknek, ...

Nyugat.hu
<https://www.nyugat.hu> > cikk > erdotuzek_2022_adat...

Több erdő égett le tavaly, mint korábban 14 év alatt összesen

2023. jan. 27. — Magyarországon 2022-ben 44 jelentősebb erdőtüz volt, ezek összesen 7287 hektáryi területet érintettek. Összehasonlításképpen: a megelőző 14 ...

FATÁJ
<https://fataj.hu> > 2023/11 > erdotuz-eb-jelentes-2022-rol

Erdőtűz: EB jelentés 2022-ről

5 nappal ezelőtt — 2022 volt a második legrosszabb év az erdőtüzek tekintetében, ami figyelmeztetés a változó éghajlat miatt. 2022-ben közel 900 000 hektáryi ...

Egy ember meghalt a soltszentimrei erdőtüzben

Egy ember meghalt a soltszentimrei erdőtüzben. 2022. július 14. 3:31. Vágólapra másolva
Link másolása ... Erdőtűz tombol a Bükkben - Baleset-bűnügy ...

TEOL
<https://www.teol.hu> > hazai-kek-hirek > 2022/07 > hatal...

Halálos áldozatot követelt a hatalmas erdőtüz

2022. júl. 14. — Halálos áldozatot követelt a hatalmas erdőtüz. Száztizennégy tűzoltó oltotta a tüzet szerda este óta Izsák és Soltszentimre között. Egy ember ...

444
<https://444.hu> > katasztrófa

Halálos áldozata is van a Soltszentimre közelében több ...

Az erdőtüzet sikerült megfékezni, de a száraz időjárás miatt húsz tűzoltóautó estig a helyszínen maradt, és a tűzoltók figyelik az esetenként ...

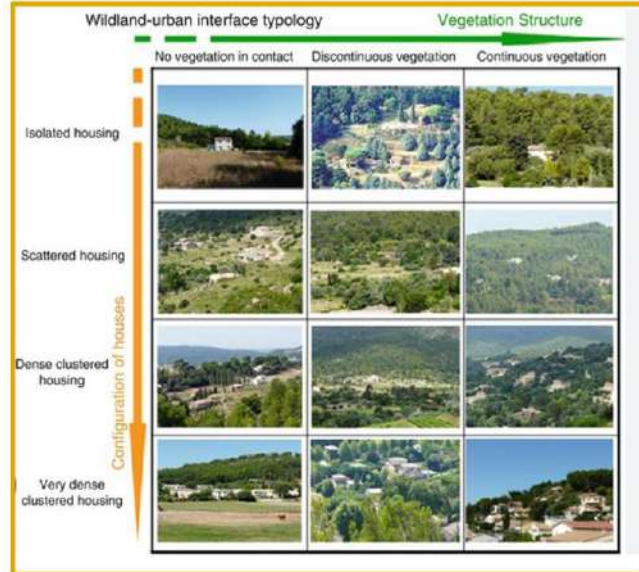
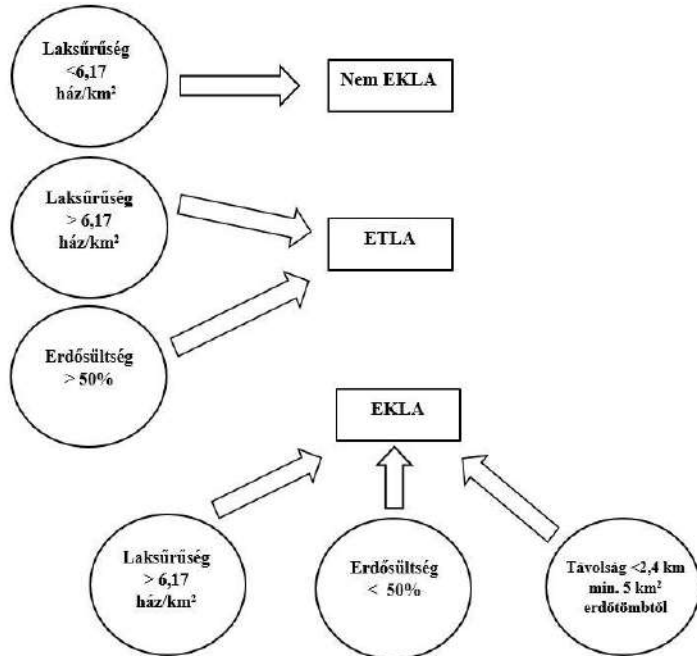
VIRA
<https://vira.hu> > 2022/07/14 > holttestet-talaltak-az-eg...

Holttestet találtak az egyik leégett tanyában | Baleset

Nemzetközi „jó megoldások” EKLA területek azonosítására

Radeloff

Lampin-Maillett

Topológiai mátrix

Lakóépületek beépítési jellege

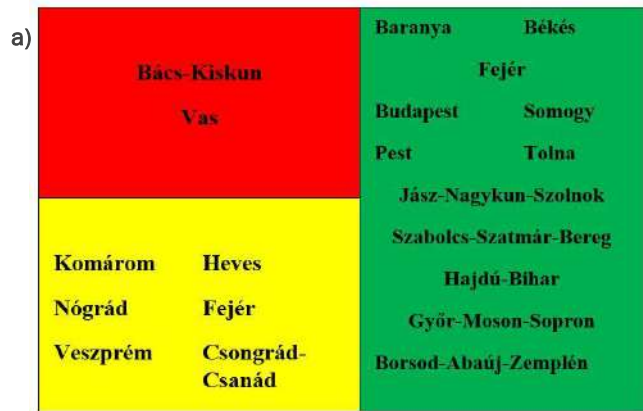
ARCGIS 9.1
software

Vektorgrafika

Biomassza szerkezete

$$AI = \left[\frac{g_{ii}}{\max g_{ij}} \right] (100) \quad \text{„Moving window”}$$

Hazai első eredmények

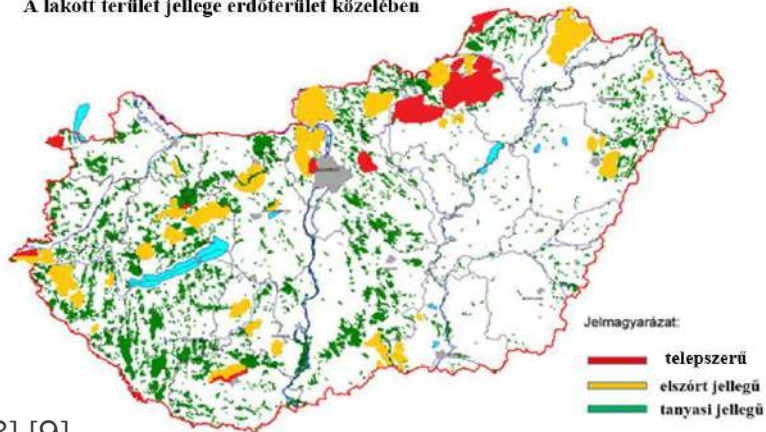

■ Nagymértékben tűzveszélyes megyék
■ Közepes mértékben tűzveszélyes megyék
■ Kismértékben tűzveszélyes megyék

b)

Magyarország	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Átlag 2011-2019
Bács-Kiskun	108	170	37	38	56	24	113	41	125	79
Baranya	78	168	27	17	27	11	44	23	90	54
Békés	64	61	11	23	11	8	16	8	45	27
Borsod-Abaúj-Zemplén	281	308	109	178	235	93	234	121	436	221
Budapest	20	55	28	29	0	0	0	0	1	15
Csongrád-Csanád	63	119	29	44	47	19	122	34	71	61
Fejér	102	73	20	34	21	9	65	19	65	45
Győr-Moson-Sopron	44	57	15	19	16	7	36	10	60	29
Hajdú-Bihar	66	130	37	72	71	16	29	17	128	65
Heves	227	177	61	85	51	28	63	29	125	94
Jász-Nagykun-Szolnok	111	85	34	49	49	21	63	26	121	62
Komárom-Esztergom	116	71	32	33	52	19	42	21	68	50
Nógrád	126	165	23	47	42	28	85	24	105	72
Pest	189	354	79	156	134	50	225	52	234	163
Somogy	134	190	36	33	33	13	76	22	89	70
Szabolcs-Szatmár-Bereg	104	189	61	125	145	59	97	54	170	112
Tolna	34	76	16	16	6	7	27	5	38	25
Vas	18	30	21	7	13	6	25	5	24	19
Veszprém	66	83	41	27	44	19	61	11	55	45
Zala	79	76	24	10	16	13	41	8	38	34
Összesen	2021	2657	761	1042	1069	452	1454	530	2083	1342

c) A lakott terület jellege erdőterület közelében

a) Biomassza tűzveszélyességének vizsgálata

b) Tűzesetszámok vizsgálata

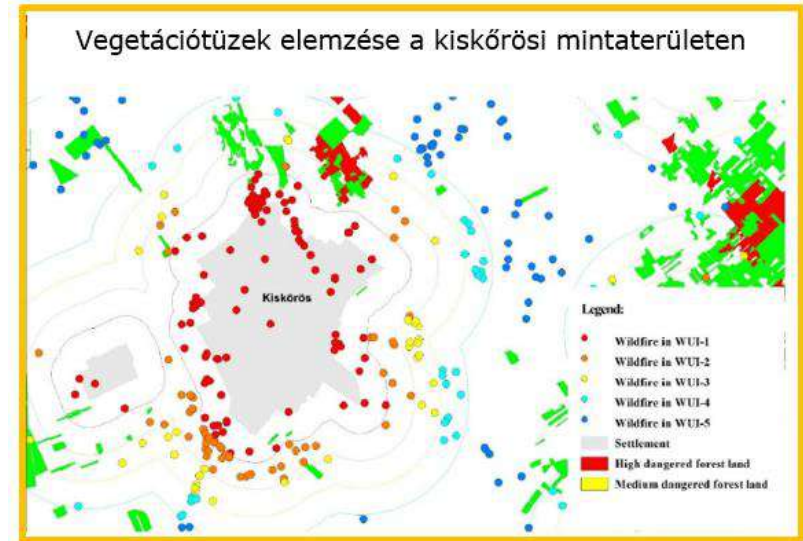
c) Lakóépületek elhelyezkedésének vizsgálata

Magyarország EKLA tűzveszélyt mutató **vármegyei** térképe

Helyi szintű mintaterületek vizsgálata

GIS: topoXmap

Térinformatika nélkül

Térinformatika segítségével

Várható eredmények

**1. Katasztrófa-veszélyeztetettségről
releváns információk**

**2. Széles szakirodalmi feldolgozás –
aktuális eredmények**

**3. Eddig alkalmazott jó gyakorlatok
bemutatása - adaptálás**

**4. Erdőhöz közeli lakott területek
azonosítása további mintaterületeken**

Felhasznált irodalom

- [1] IFRC: Disaster, climate and crises. <https://www.ifrc.org/our-work/disasters-climate-and-crises>
- [2] IPCC: Climate Change 2023 Synthesis Report.
https://www.ipcc.ch/report/ar6/syr/downloads/report/IPCC_AR6_SYR_LongerReport.pdf
- [3] Bartholy Judit - Pongrácz Rita - Gelybó Györgyi: A 21. század végén várható éghajlatváltozás Magyarországon. Földrajzi Értesítő, LVI. 3. (2007), 147–167. o
- [4] European Commission: Forest Fires in Europe, Middle East and North Africa 2022. JRC. Ispra. 2023.
- [5] NÉBIH Országos Erdőtűz Adattár
- [6] Érces Gergő - Vass Gyula - Ambrusz József: Épületek károsító hatásokkal szembeni rezilienciájának jellemzői. POLGÁRI VÉDELMI SZEMLE 15 : DAREnet projekt Különszám pp. 117-130. , 14 p. (2023)
- [7] Érces Gergő - Pántya Péter - Hodálik Marek - Rácz Sándor - Kačíková Danica: Gasoline as a fire accelerator – weathering process of residues. In: Bodnár, László; Heizler, György (szerk.) 3rd Fire Engineering & Disaster Management Prerecorded International Scientific Conference : Book of extended abstracts. Budapest, Magyarország : Nemzeti Közszerzői Egyetem Katasztrófavédelmi Intézet (2023) 230 p. pp. 77-81
- [8] Restas Agoston: Examining the Effectiveness of Aerial Firefighting with the Components of Firebreak Requirements and Footprint Geometry—Critics of the Present Practice. Fire, 6.9. (2023), 1-17.o
- [9] Makó, A ; Elek, B: Measuring the fluid conductivities of soil in multiphase system. CEREAL RESEARCH COMMUNICATIONS 34 : 1 pp. 239-242. , 4 p. (2006).

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

mta.hu

A MAGYAR
TUDOMÁNY
ÜNNEPE

MTA MAGYAR
TUDOMÁNYOS
AKADÉMIA

